

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računano po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuj'e dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljanja naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12 Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12

Telefon št. 34.

Pogajanja.

Že prvi obstrukcijski korak čeških poslancev, prvi zvenket orožja je poparil vlado in nemško levico, kakor tudi „zveste“ zaveznike češkega naroda na desnici. Čehi z obstrukcijo niti prav začeli niso in že je potihnilo posmehovanje vladnih in levičarskih listov. Ti listi so prej na dolgo in na široko popisovali, da je češka obstrukcija v dunajskem parlamentu nemogoča, da je Čehi niti prav začeti ne morejo, ker ne najdejo resonance na Dunaju, a če jo začno, da jej bo kmalu konec.

Zdaj uvidevajo vlada, levičarji in „zvesti“ desničarji, da temu venderle ni tako, kakor so mislili, da je ključ do parlamentarne situacije v rokah češkega kluba, in da parlament proti njihovi volji ničesar ne more storiti. Vlada, levičarji in desničarji spoznavajo danes, da tistih predlog, ki so se krstili za „državne potrebe“, parlament do novega leta ne reši, če hočejo to Čehi preprečiti. Čehi imajo to moč in je usoda teh predlog odvisna jedino le od tega, če imajo voljo, njih rešitev pripustiti ali onemogočiti. Ves politični svet ve, da za mesec december določeni program delovanja poslanske zbornice splava po vodi, kakor hitro začno Čehi obstrukcijo in ta politični svet ve tudi, da so Čehi odločeni, nastopiti pot obstrukcije in voditi najskrajnejši boj, če ne dobe zadovoljive satisfakcije.

Iz tega spoznanja sta nastali dve paralelni akciji, ki merita na to, pridobiti Čehi, da bi opustili obstrukcijo in se omejili zgolj na opozicijo, ki nikomur na svetu nič ne škoduje. Zvenket obstrukcijskega orožja je potihnil, in do besede so prišli zopet diplomatje. Rečeni akciji vodita na jedni strani minister Körber, na drugi strani pa parlamentarna komisija desnice, ki je mislila, da se bodo Čehi z resignacijo udali, če jih njihovi „zavezniki“ na cedilu puste.

Tako Körber kakor parlamentarna komisija desnice sta vprašala voditelje češkega kluba, pod katerimi pogoji bi češki poslanci opustili obstrukcijo in se zadovoljili z golim oponiranjem. V kolikor se ve, doslej Čehi še niso formulirali svojih zahtev konkretno, nego le v obče zahtevali osebnih in stvarnih koncesij. Čehi stoje na stališču, da njim ni treba določevati svojih zahtev, nego da je dolžnost vlade, naznani jim svoje ponudbe. Čehi pa bodo potem odločili, so li te ponudbe zadostne in zadovoljive ali ne.

Izid teh pogajanj je pač v prvi vrsti odvisen od desnice, in zato so prav zanjo ta pogajanja največjega pomena. Ako bo desnica solidarno in odločno podpirala češke poslance, potem bodo češke zahteve tudi zmagale. A tudi če se zgodi, kar je prav lahko mogoče, da pusti desnica Čehi na cedilu, s tem vladi in desnici ne bo dosti pomagano. Čehi lahko še nekaj časa počakajo, vlada pa ne more čakati.

Ako se vlada ne uda in odpade desnica od Čehov, bo s tem doseženo, da začno Čehi brezobzirno obstrukcijo, in da razpade tista malo naravna zveza, ki se imenuje desnica. Čehi računajo tudi s to okolnostjo, a ne da bi jih vznemirjala, ker se zavedajo svoje moči, in ker imajo na svoji strani češki narod.

Vsekako pa je izid vršičih se pogajanj velike važnosti za bližnjo prihodnost. Odločitev se ne da dolgo zavleči; izreči se mora še ta teden, o katerem je odličen politik rekel, da utegne postati ne samo politično, nego za vso državo zgodovinsko važen.

Izvor razmer v Južni Afriki.

(Spisal ces. svetnik Ivan Franke.)

Kako sta Salisbury in Chamberlain igrala svojo ulogo dilatorične politike nasproti Transvaalu in Oranje, kako sta stavila predloge, in na odgovor iz Pretorije

zopet predloge in nove zahteve, to bo še vsem v dobrem spominu Zakaj je Foreign Office skušal odločitev, za vojno zavleči še nadalje, je tudi znano; Angleška je bila slabo pripravljena za vojno. Buri so razumeli položaj, t. j. vedeli so, da bo vojna prej ali slej neizogibna. Za dejstvo, da je bil o tem prepričan tudi angleški kabinet, spomniti se je treba le bojeviti govorev mero-dajnih angleških državnikov, kakor je Chamberlain, Fesher (lord državnih financ), Wyndham (v vojnem ministrstvu) in dr., dalje jasnih izpovedanj časnikarstva, inspi-riranega od vlade. Govorilo in razpravljalo se je toliko in takim načinom o transvaal-ski krizi na Angleškem, da se je razvil v narodu širok tok za vojno v Južni Afriki, celo nekaj delavstva je simpatizovalo za to vojno. Pri ocenitvi položaja je treba uvaževati mržnjo, antipatijo proti Angleški ne le v republikah južno in severno reke Vaala, ampak tudi staronaseljenih Burov v Natalu, kateri bi se radi otresli angleškega vladanja; in tudi holandski element v Kaplandu — takozvani Afrikanderji — kazal je odkrito simpatije za Bure — kapski parlament se je bil proglasil permanentnim, da nadzoruje postopanje angleškega guvernerja Milnerja. V očigled na slabo gospodarstvo britiške južno-afriške kompanije v Rhodeziji, proti kateri postopa angleški kolonialni urad v Londonu čudovito prizanesljivo, so neangleški „Uitlanders“, tujezemci, — posebno obilo jih je iz Nemčije, Holandije in Belgije, — odločno se izjavili za Bure, četudi teh kmetska ošabnost ne more vzbujati navdušenja za njihovo vladanje. Vpoštevati je bilo slednjič tudi domorodno afričansko, to je črno prebivalstvo, ker v slučaju, ko bi bili početkom vojne Angleži pobiti, bi moglo delati to črno prebivalstvo neprilike in težave v težnji, osvoboditi se angleškega jarma.

Tak je bil položaj ob Krügerjevem ultimatumu. Ta položaj so znali Buri temeljito oceniti: Buri so bili tudi dobro, jako dobro pripravljene za vojno; niti vojaški zvedenci

velesil, n. pr. nemški, niso pričakovali od Burov tako mogočnega oboroženja, zlasti z artilerijo, kakor se je zdaj izkazalo. Angleži in njihov „Foreign Office“ gotovo niso bili o vsem temeljito poučeni, sicer bi bili gotovo še čakali s svojimi „predlogi“ do Burov, do tedaj, ko bi bila akcija bolje upeljana. Da so Buri, katerih bojno moštvo se ceni največ na 80.000 mož, strmoglavili Angleško velesilo, posestnico blizu polovice sveta, (Anglija šteje 40 milj. vsa angleška posestva 347 milj. prebivalcev), ki gospoduje na morjih takorekoč brez tekmece, to smelost Burov razumeti je le po oceni navedenega položaja.

Da se razume ta v Južni Afriki nastali boj med potomci prejšnjih holandskih naseljencev in med poslej došlim angleškim življem, je treba poseči na razvoj nasprotstev obedveh prebivalstev. Posebno v tem konfliktu bi bilo napačno soditi po motivih, ki so se nazadnje pojavili in po njih pravni utemeljitvi, ker se zahteve obeh strank naslanjajo na prejšnje dogodke in pogodbe, in ker so plemenska nasprotstva spojena tudi z gospodarskimi nasprotstvi, utemeljenimi v zgodovinskem razvitku.

Ko je v miru l. 1815. Angleška dobila Kaplandijo, vzeto Holandiji l. 1806., je britanska vlada takoj vpeljala različne premembe in vsakovrstne novotarje. Razširila je v angleških kolonijah veljavno zemljiško pravo tudi na kapsko kolonijo, prikrtila je holandskim „Burom“ ovčarjem, ki so prej na nezasedenem državnem zemljišču smeli pasti neomejeno, pravice do paše in ob jednem na zahtevanje angleških misio-nov prepovedala, domorodce imeti sužnjim in jih s silo tirati k delu. S humanitar-nega stališča je bila slednja vredba brez-dvomno dobrega smisla, holandskim Burom pa, ki za svoja obširna gospodarstva niso imeli drugih delavskih močij ko Hotentote, je v mnogih slučajih skratila ali udušila gospodarski obstanek. Sledili so vedni pre-piri z angleško upravo, in ko je ta l. 1837. sklenila, izvršiti emancipacijo Hotentotov,

LISTEK.

Na smrt obsojen.

(Spisal I. H. Rosny.)

Še nikdar ni srečal preiskovalni sodnik na poti svojega dolgega, doživljajev polnega življenja človeka, ki bi bil izgledal tako mrtvaški, v katerega očeh bi bila tako razločno izražena popolno uničenost, kakor sedaj. Stražnik, kateri ga je vodil, ga je moral podpirati, kajti jetnik se ni mogel sam premikati, niti naj-manj upirati. Onemogel se je zgrudil na stol ter zrl srepo pred se. Začetkoma se ni brigal za vprašanja sodnika. Pozneje je pogledal kakor v sanjah uradnika ter mrmral brezglasno:

„Umiriti se moram ... Dajte mi dve minuti časa ... vse hočem povedati ... vse!“

Naslonil je čelo na svoje prozorne roke. — Molče, težko čakaje je sedel uradnik pred njim. — Za nekaj minut sta za-tožencu roki omahnili, in njegov obraz je bil miren, jasen, kakor obličje nekaterih umirajočih, neposredno predno ugasnejo.

„Gospod sodnik“ je dejal, „to veste, da sem iz lastnega nagiba priznal svoj zločin. Treba mi je le še popisati posameznosti dogodka, ki je prav za prav čin pravice. Ne maram se bolj zagovarjati kot tožiti, sojen hočem biti le po resnici, samo po resnici.

Daj nebo, da mi prisodijo sodniki, da to, kar sem storil, ni navaden zločin ter mi pripoznajo olajševalne okolnosti. Toda od-stranjam se od stvari. Ne gre se za to, kaj mislim jaz o svojem činu, temveč za-kaj in v kakih okolščinah sem ga izvel.“

Po malem premoru je nadaljeval:

„Že pred leti sem vedel, da je bolezen, katera se me je lotila, resna. Ko me je dolgo časa skrbno, toda brezuspešno zdravil moj hišni zdravnik, sem sklenil približno pred šestimi meseci, da se posvetujem s kraljem znanosti, z jednim onih slavnih izvoljencev, katere je videti le pri posteljah bolnikov iz najboljših krogov. Takrat me je navdajala radovednost, katera je postala moja fiksna ideja: hotel sem izpoznati naravo svoje bolezni, hotel sem na vsak način videti, jeli postanem njena žrtev, ali je morja mogoča vendar še kaka rešitev. Odločil sem se, da zahtevam prav gotovo jasen odgovor, definitivno „da“ ali „ne“, kajti zdelo se mi je, da je vse lažje prenašati, nego to strašno nego-tovost, katera me je uničevala. Da bi zanesljivo izvedel resnico, sem sklenil iti v jedno naših velikih bolnišnic k ordinaciji profesorja Hallerja. Nisem se brez vzroka odločil ravno za profesorja Hallerja, kajti znano je bilo, da je odkritosrčen; da, skoraj brezobziren zdravnik; tem večjega pomena je bila njegova odkritosrčnost, ker jo je spremljala vselej prava diagnoza. Nekega jutra v novembru sem torej šel h konzul-

taciji. Po dolgem čakanju sem prišel na vrsto. Vse življenje mi bo ostal v spominu ta osodepolni trenutek; vedno mi bo pred očmi velika dvorana, skupine učencev, čokata postava Hallerja s črnimi, prodira-jočimi očmi, katere so vprašujoče zrlé name. Srce mi je v strahu drhtelo. Urno kakor v mrzlici sem razložil namen svojega prihoda, neovrgljivo potrebo, da spoznam naravo svoje bolezni. Večkrat je skušal prekiniti me, toda nisem se oziral na to, govoril sem hitro, prosil, rotil ga, naj mi pove resnico, vso resnico brez vsakih olepšav, naj si bo še tako huda. Postajal je vedno nestrpnjši, in slednjič je dejal osorno:

— „Dovolj, zato nisem tu, da bi poslušal vaše čenče! Tudi drugi ljudje so še tu, kateri hočejo priti na vrsto. Dajte mi pogledati in odgovorite kratko ter jedrnato na vprašanja, katera vam bom stavil.“

Molčal sem, ter odložil suknjo in te-lovnik. Težko pričakovanje in razbur-jenost sta se mahoma umaknili velikemu strahu. Ko je začel zdravnik skrbno in me-todično preiskovati moja prsa, sem izgubil ves pogum. Občutil sem pravcato grozo pred tem, nad menoj sklonjenim bitjem, ki me je obračalo kakor kako stvar sem in tja, me tipalo in poslušalo, tehtalo mojo življensko moč ter skušalo razkriti strašno skrivnost moje bolezni. O to je bil grozen čut! Preiskovanje je bilo dolgo trajno, mučno

natančno, in slutil sem, da bode uspeh jako krut. Ko je bila dokončana, je zdravnik nekaj časa preišljeval. V istem trenotku si nisem več želel, da bi bila uganjka rešena, najraje bi ga bil prosil, naj mi ne razkrije resnice. Postal sem žrtev obup-nega strahu, vendar ko se je zopet obrnil k meni — vedi nebo, vsled katere magične, nepremagljive sile, vsled kakega skriv-nostnega protislovja mojega bitja — so mi posilile proti moji volji besede na ustni: „Povejte mi vso, neolepšano resnico!“ —

Obotavljal se je — slišal sem, kako so ljudje šepetali — videl kako so glave skupaj stikali, tedaj sem se obesil nanj ter ga prosil in rotil z nekako fanatično ob-sedenostjo. Zopet je izražal njegov obraz nestrpnost, njegove velike oči so se sve-tile v nevolji, rinil me je od sebe ter dejal:

„Sedaj me pa vendar že pusti v miru!“

Da me je tako odgnal, me je silno razjarilo; zabrusil sem mu v obraz žaljivo besedo; tedaj pa mu je šinila kri v obraz, žile na čelu so se mu napele, in kakor besen mi je zaklical: „Ako hočete torej na vsak način vedeti, živeti imate še šest mesecev.“

Šest mesecev! ... Umaknil sem se nazaj; čutil sem, kako se mi kolena šibé, niti besede nisem mogel izpregovoriti. Molčé sem šel vun, ne da bi bil sprejel kak recept. (Konec prih.)

jeli so se Buri izseljevati. V velikih tropah so zapustili kapsko ozemlje in se naselili v Natalu med rodovi Kafrov in severno od reke Oranje ob reki Moder in Caledon. Angleški upravi Kaplanda ta izselitev ni bila po volji, ker je z Buri zgubivala pridne obdelovalce zemlje; novi angleški došleci bili so večinoma krpčevalci in obrtniki. Vrh tega so Buri prvotno kafersko prebivalstvo iz starih sedežev izpodirali, da jih sami zasedejo, odnošaj, ki je vse rodove Kafrov vznemiril in na varnost v koloniji škodljivo vplival. Angleška vlada je izseljevanje na kratko prepovedala in pozvala izseljence, naj se vrnejo. Ko se je izseljevanje vendarle širilo, in so se Buri pričeli pogajati se s Holandci, naj bi prevzeli vrhovno oblast, je bil 1. 1846. Natal proglašen za angleško kolonijo in upor Burov krvavo potlačen. Del Burov je šel čez zmajsko gorovje (Drakenberge) pod vodstvom Pretorija v deželo Oranje, in ko so 1. 1848. Angleži po hudem uporu osvojili tudi to in priklopili svojim kolonijam, šli so Buri čez reko Val na ozemlje današnje države Transvaal in utemeljili tu svojo republiko. Angleška si je prisvajala tudi to ozemlje, toda zapletena v dolgotrajne krvave boje s Kafri, ni mogla prodreti s svojimi zahtevami in je priznala 1. 1852. republiko transvaalski samovladanje. Dne 23. februarja 1. 1854. sklenila je še drugo konvencijo z Buri tadašnje „Oranje-River-Sovereignty“, s katero se je odrekla Anglija tudi temu ozemlju in ga priznala za avtonomno, slobodno državo. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 27. novembra. K položaju.

V parlamentarnih krogih se govori, da delajo Čehi na to, da se začne nove pravne konference med Nemci in Čehi. Teh konferenc pa ne bo vodila vlada, nego se bodo izvolili zaupniki obeh strank, ki se snidejo v parlamentu k sejam, v katerih se reši jezikovno vprašanje. Nemci se sicer sklicujejo na svoj binkoštni program, vendar pa so pripravljene udeležiti se teh konferenc. Predno pa se te konference določijo, hočejo Čehi in Nemci počakati, da predloži vlada svoj jezikovni zakon. Ta zakonski načrt je bajè že izgotovljen in notranji minister dr. Koerber je — tako poročajo dunajski listi — v svoji zadnji avdienci pri cesarju razložil glavne poteze tega bodočega zakona. Čehi so napram vladnemu načrtu jezikovnega zakona jako skeptični. Sedanji vladi absolutno ne zaupajo, zato pa tudi ne sprejmo njenega načrta. Da se je vlada zbalala Čehov, dokazuje dejstvo, da sta imela Clary in dr. Engel, načelnik mladočškega kluba, dolgo konferenco. Tudi minister dr. Koerber je konferiral z Engelom in z grofom Palffyjem. Vlada se pogaja s Čehi radi notranjega uradnega jezika v zaključenih čeških okrajih. Tam vladajo sedaj namreč razmere, ki so bile v veljavi še pred Stremayrovimi jezikovnimi naredbami. Justični minister Kindinger je pomel s svojimi famoznimi ukazi ne le Gautscheve in Badenijeve jezikovne naredbe, nego celo Stremayrove. Potem je razburjenost Čehov pač vsakomur razumljiva! Danes dopoldne je dr. Engel poročal svojemu klubu o svojih uspehih pri Claryju in Koerberju ter o vladinih obljubah. Danes popoldne pa se snide parlamentarna komisija desnice, da sklene skupno izjavo strank večine. Pri tej priliki se pač tudi pojasni dokaj čudno, nerazumljivo razmerje desničarskih strank. Ali obstoji še desnica ali ne? Razni listi trdijo, da ne, in celo „Narodni Listy“ zatrjujejo: desnice ni več. Današnje seje so torej za pojasnitev položaja jako važne.

Desnica in Mladočehi.

Dunajski dopisnik „Nar. Listov“ toži, da se mladočški klub glede obstrukcije še doslej ni zjedini, in da se je celo že zgodilo, da se je poslanecem zabranilo delati obstrukcijo. Dopisnik nadalje obžaluje, da večina Čehov v njihovem boju ne podpira. „Vsi so se obrnili“ — pišejo „N. L.“ — „od nas, navezani smo le sami na se, k večjemu nas podpira majhno številce Slovencev in Hrvatov, toda ne vsi. Kajti klerikalni Slovenci in vladni možje za vsako ceno à la dr. Klaiè ne hodijo z nami. Tudi fevdalni veleposestniki nas ne podpirajo, kar dokazuje, koliko stvarno vrednost ima njihovo zaveznitvo.

Nemški veleposestniki so se ob svojem času obstrukcije pogumno udeleževali, ne da bi jim zato očitali njihove tradicije in njihovo prestolu bližino stališče. In vendar stojé ti gospodje v istini prestolu mnogo bližje kakor n. pr. gg. Palffy in Sylva-Tarouca. Nikogar nimamo na svoji strani, zas je komaj ena sedmina poslancev zbornice, zato pa je smešno očitjanje, ako nam, ker smo v večini, zatrjujejo Nemci, da nimamo vzroka, oprijeti se obstrukcije. Desnica ne obstoja več, to so nasprotni listi že konstatirali. — „Linzer Volksblatt“ svari Čeha pred obstrukcijo, češ, s tem silijo Claryja, da stopi na stran levica. Z obstrukcijo si bodo Čehi pridobili sicer popularnost, a utrdili bodo levico in razbili desnico. Zategadelj naj Čehi vztrajajo mirno na desnici in potem se bo Clary moral okleniti je ali pa odstopiti. — Desnica je mirna in složna že od Badenijevih časov, a vzlic svojemu požrtvovalnemu samozatajevanju ni dosegla skoraj prav ničesar. Volilci postajajo radi tega nevoljni ter zahtevajo odločno druge taktike. Tega „Linzer Volksblatt“ menda ne ve.

Mahdi poražen in ubit.

Angleži plavajo danes v sreči in slavi. Velik in nevarni sovražnik Angležev kalif Mahdi je bil minoli teden docela premagan in padel je v vojni tudi sam. Še nedavno je napolnjevala Angleže z veliko skrbjo vest, da maršira Mahdi z mnogobrojno vojsko proti Chartumu. Višji poveljnik egipčanske armade, lord Kitchener, ki je Mahdija lani docela premagal in ga pognal v beg, je odpotoval nemudoma v Chartum, da ukrene kar treba za novo vojno proti kalifu. Toda že pred tedni je odšla nova ekspedicija pod polkovnikom Wingatejem Mahdiju nasproti. Te dni je zadela ekspedicija pri Abu-Adilu ob Belem Nilu na avantno gardo, katero je vodil njegov najzvestejši emir, Abu-Fedil. Polkovnik Wingate je premagal najprej emirja, potem pa šel dalje ter porazil še kalifovo glavno armado in ubil njega samega. S smrtjo fanatičnega kalifa, katerega so častili njegovi vojaki kot svetnika, je menda končano brezkončno prelivanje krvi v Sudanu. Anglija si je svoje stališče ob Nilu znova utrdila.

Vojna v Južni Afriki.

V Natalu vlada med angleškimi četami največja zmešnjava. General Buller je odpotoval iz Capstadta v Durban, da napravi red. Kakor znano, so razdeljene angleške čete v Natalu na štiri dele: v Ladysmithu ali njega okolici je general White z 8000 možmi ter se ne more ganiti; v Estcourtu je zaprt general Hildyard z 2000 možmi, ob vodi Moci-River je utaborjen general Barton z 2000 možmi. Ta še ni menda obdan okoli in okoli od Burov, toda njegove zveze s Pietermaritzburgom so docela odrezane, ter je navezan le sam nase. V sredo se je hotel general Hildyard združiti z generalom Bartom, a Buri so po večurnem boju pognali Hildyarda nazaj v Estcourt. Poveljnik 2. divizije general Clery ki se je izkrcal v Durbanu, da bi šel s svojimi četami Whiteju na pomoč, je izginil in ne ve se, kje je s svojimi četami. Sodijo, da je blizu Pietermaritzburga, kjer ima opravka z Joubertom. Cleryjeve čete pa ne morejo opraviti ničesar, ker nimajo provianta, konjenitstva in topničarstva. Buller bo imel torej dovolj dela, da spravi v red, in da reši vse te različne svoje generale iz obleganih krajev. — V Mafekingu se godi Angležem jako hudo. Manjka jim vode, in med vojaštvom divja mrzlica. Da bi se skrili pred sovražnikovimi granatami, so se Angleži zakopali v obkope in järke. Valed deževja pa mora stati vojaštvo v močvirju. To je seveda nakopalo vojakom epidemijo. Buri se Mafekingu bližajo bolj in bolj. Bombardiranje burskih topov traja neprestano. Mafekingova usoda bo menda kmalu odločena. Boj pri Belmontu pred Kimberleyem se za Angleže nikakor ni izvršil s „sijajno“ zmago, kajti njihove izgube so velikanske. Vsa angleška poročila konstatujejo, da so se Buri borili kakor levi, in da so streljali izvrstno. Boj Angležev pa je bil obupen. Dasi je bilo Burov le 2500, Angležev pa 7000, so izgubili nad 300 mož. Angleži so naskakali z bajoneti burske pozicije in odkupili vsak uspeh s krvavimi glavami. Kakor vselej, padlo je tudi to pot mnogo častnikov. „Standard“ piše, da postaja taktična nesposobnost angleških častnikov vedno

očitnejša. Častniki so pač pogumni, a tudi nepremišljeno predrzni. Osební pogum proti Burov ne koristi nič, nego le izborna, pre-mišljena taktika.

Dopisi.

Iz Savinjske doline, 25. novembra. (Konsumno društvo na Rečici ob Savinji) izvolilo je pred kratkim svojim načelnikom tukajšnjega župnika Jos. Ulčnika, ker se je prejšnji osrečevalec konsumni kaplan Melhior Zorko tej mastni službi odpovedati moral. Ta mladič je zadnji čas površno pastirčeval v Št. Rupertu nad Laškim trgom, in je zopet tretjič prestavljen v daljno kaplanijo Prihova pri Konjicah, od koder bi mu ne bilo mogoče tako redno obiskovati svoje ljube na Rečici. Kot marljiv „sveder“ ustanavljal je tudi v Laškem trgu nepotrebno konsumno kramarijo, z namenom, zopet novo postojanko za svojih deset bratov pripraviti, izmed katerih pa še nekateri v Dolu kozle pasejo. Rečiška kršanska družba s tem ne izgubi veliko, ker novi častiti načelnik bo imel lastnosti konsumnega agitatorja, in je svojo agilnost pokazal v nedeljo dne 12. t. m. Peljal se je s komijem takoimenovane „naše štacune“, Josipom Zorkom v Šmartno k posvetovanju o ustanovitvi podružnice. Ta dva apostola sta še nadalje potrjevala tamošnjega župnika g. Jakoba Kitaka, naj ostane novi konsumni veri zvest do konca... Na potu proti domu sta jo pa pošteno skupila. „Kdor išče, ta najde“. Razjarjeno ljudstvo je pozno po noči domu vračajočega romarja kamnalo, tako da je na vozu ostalo kamnje kot „corpus delicti“ na ogled v rečiškem farozu razpostavljeno. Ta dogodek je sicer obžalovanja in obsodbe vreden, a vsekakor značilen za prihodnost. „Kar ste sejali, to bode želi“. Dozdajšnjemu načelniku je svetovati, da najprej svoj prag očisti, kjer deluje hudi duh. Bogoljubno bi bilo gospodujoci družini v prostih urah VI. božjo zapoved razjasniti. Verni, starokopitni farmani želijo, naj gosp. Joža Ulčnik še nadalje kot prejšnji čast. g. župnik na Rečici deluje, ker polja za orati je ravno tu še obilo. V „Slovenskem Gospodarju“ dne 9. novembra, št. 45 je bilo rečeno, naj bode konsumno društvo res v prid in blaginjo ljudstva, nikdar pa nekaternikom. Nujna potreba je, delovanje istinito predrugačiti, in naj se bi upoštevala prava kmetijska, živinorejska in lesna zadržuga, če sploh imajo ti navidezni kmetski prijatelji sposobnost, prebivalstvu pomagati. V imenu večine neodvisnih Savinjanov.

Zdravstvo v Ljubljani leta 1898.

(Dalje.)

Ako bi pa ne hotel občinski svet vseh za dobavo cepiva naraščajočih stroškov prevzeti na račun mestne občine, kateri utegnejo po mnenji podpisanca znašati na leto povprečno 50 gld., pokrivajo naj se isti, kakor doslej le v slučajih notorične revščine iz ubožnega zaklada.

Kar se tiče legarja, bilo bi omeniti, da se je ta bolezen v poročilnem letu razširila po celi naši okolici. Kakor že prej omenjeno, posrečilo se pa je v kljub živahnemu prometu in vsestranskim dotikam našega mesta z okolico preprečiti, da se ni bolezen zanesla v širše kroge našega prebivalstva.

Kajti pripetili so se le 3 smrtni slučajji za legarjem, med tem ko je umrlo 6 takih bolnikov, ki so bili prenešeni iz okužene okolice v naše bolniške zavode. Trditvi se sme toraj, da je zgubila tudi ta bolezen po dosedanjih asanacijskih napravah, o katerih se pozneje spregovorimo, svoj pomen in svojo nevarnost za zmeraj, in da je v bodoče vsaka širša epidemija te bolezni skoraj popolnoma izključena.

V ostalem so se pripetile infekciozne bolezni le v posameznih slučajih. Umrli so za grižo in za otročnico le po jedna oseba, katere pa ne pripadate našim domačinom, ampak so bile že bolne od zunaj prenešene v deželno bolnico. Kakor že dolgo vrsto let tudi v poročilnem letu ni nihče obolel za kozami. Vsega skupaj znaša število infekcijskih bolezni 1898. leta 202, umrlo jih je pa 39.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. novembra.

— Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko ima v torek, dne 28. novembra t. l. ob 2 uri popoldne v magistratni dvorani javno sejo. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Poročilo o ukazu trgovskega ministerstva zaradi spremembe §. 77. o. r. 4. Nasvet za podaljšanje roka, do katerega sme ostati v prometu bakreni drobiž po 1/2 in 1 kr. 5. Volitev dveh zastopnikov v deželno obrtno komisijo. 6. Volitev censorjev za podružnico avstro-ogerske banke. 7. Vpeljava znamk za brzovaje in druge poštno nove naprave. 8. Poročilo o vprašanju, če spadajo prekajevalci suhega mesa v mesarsko zadrugo. 9. Poročilo o prošnjah za semenje; a) Grahovo, b) Rob, c) Velika Račna, d) Obrh in e) Preserje. 10. Poročilo o vprašanju, ali je tovarna za pohištvo firme Kohn imela v Predjami podružnico. 11. Račun za 1. 1898. 12. Poročilo o obrtnih pravicah pekov. 13. Poročilo o pravilih: a) zadruga rokod. in dopušč. obrtov v Ložu, b) razsodiškega odbora in zbora pomočnikov zadruga v Novem mestu c) okr. bolniške blagajne v Logatcu, na Vrhniki in bolniške blagajne firme Samassa. 14. Naprava javne tehtnice v Ivančni gorici.

— Iz klerikalnih konsumnih društev.

V dobrepoljskem konsumnem društvu je bila te dni nekaka preiskava. Znani učitelj Jaklič izda te preiskave najbrž ne bo preveč vesel. Prišle so namreč različne velike nerednosti na dan, o katerih nam je obljubljeno obsirnejše poročilo, in vsled katerih se bodo društveni kolovodje po zakonu o živilih in po zakonu o užitnini morali zagovarjati pred sodiščem. Vzgojevatelj mladine, učitelj Jaklič, je kot duša dobrepoljskega konsumnega društva teh nerednosti v prvi vrsti kriv. — Za tomišelsko konsumno društvo išče sedaj beneficijat Knific komija ali prodajalko. Svarimo vse tiste, ki bi bili voljni tako službo sprejeti, naj tega nikar ne storé. Pri konsumnih društvih imajo to navado, da delajo duhovni gospodje kar hočejo, potem pa kličejo komija ali prodajalko na odgovor in zahtevajo od njih, naj plačajo, kar je v druge žepe šlo ali po nemarnosti duhovnikov bilo izgubljeno. Povrh pa so se tudi trgovci domenili, da ne sprejmo nobega komija ali prodajalke v službo, če je kdaj v kakem kons. društvu službovala.

— Kako pošteno se postopa v teh katoliških zavodih, zato imamo klasičen vzgled. Dne 25. t. m. je v Ribnici neki kmetič, ki ni član kons. društva, v tem društvu kupil sladkorja. V društvu se mu je reklo, da prodajajo sladkor za krajcar ceneje kakor pri trgovcih. Kmet je kupil 2 klg. 45 dekag. sladkorja. Seveda ni znal sam izračunati, koliko mu je po dogovorjeni ceni za to plačati. Poštenjaki v kons. društvu so mu na to sladkor zaračunali po 46 kr. kilogram in ne po 45 kr. kakor je bilo dogovorjeno in mu povrh so pet dekagramov manj odtehtali, kakor ga je mož kupil in plačal. Stvar pride najbrž pred sodišče.

— **Bojkot.** Mnogo trgovcev se je dogovorilo, da pri naslednjih firmah, ki zalagajo konsumna društva, ničesar več ne kupijo: Moric Färber & Söhne, Weiss & Dreykurs, Schiler & Rom ter Leopold Weiner na Dunaju, Geiringer & Reitler ter Sigmund Stark v Jägerndorfu, Fr. Römisch v Šenknovu (Schluckenanau), H. Schönberger v Warnsdorfu in Brüder Buxbaum v Eipelu.

— Repertoar slovenskega gledališča.

Jutri 28. t. m. uprizori se prvič na slovenskem odru „Od stopinje do stopinje“, ljudska igra s petjem v štirih dejanjih in šestih slikah. — Po razburljivih „Strahovih“ povzame zopet poljudna muza besedo, da prijetno zabava občinstvo. Igra je že dolgo vrsto let stalno na repertoarju skoraj vseh avstrijskih gledališč, kar pričuje o njeni priljubljenosti. Bogato je založena s petjem; — v sijajnem koncertu pojo gospiča Carneri sloviti Arditijev „Parla-valček“, gospa Polakova pesem iz operete „Kralj Jérôme“ in gospod Desari arijo Lenskega in Čajkovskega opere „Evgen Onegin“, — nadalje pojo pesmi in kuplete gospa Polakova, gg. Inemann in Housa in prvič na ljubljanskem odru gospa Housova, ki je bila člana subretka in najivka na čeških odrih, slednjič nastopa tudi pevski zbor. Nadejati se je zabavnega večera in obilnega, presrčnega smehu.

— Slovensko gledališče. Četrtnkrat v sezoni so peli sinoči „Prodano nevesto“ in to v natlačeno polnem gledališču. V parter so celo morali postaviti stole. Pa kdo bi tudi ne šel poslušati „Prodane neveste“, ki je tako preprostonumetna, tako domačeprijazna, tako ljubkumljiva v godbi in dejanju? Vrh tega je vpriporitev „Prodane neveste“ pri nas skrbna in okusna, izvajanje izborna, tako pri solistih kot pri zboru. Ni torej vzroka, da bi je ne hvalili, in da bi je ne privoščili občinstvu. — Gdč. Noemi je bila ljubezniva Marinka, ki je prekrasno pela in fino igrala. Za oboje je žela večkrat pohvalo, zlasti v drugem dejanju. Janka je pel z naravnostjo in preudarkom g. Desari, katerega igri tudi ne smemo odrekati pohvalne besede. Bil je tudi deležen posebnega ploskanja. Imeniten, draščen v igri, glasu in izrazovit v petju je bil g. Pestkowski kot Kecal, ki mu tudi ni izostal specialen aplavz. Gosp. Pavšek je bil spet nad vse komičen — a brez pretiravanja — bebec Vašek, ki je prav lepo pel in zbujal mnogo smehu in ploskanja. Gg. Noll in Štamcar, gospa Inemannova in gdč. Bitenčeva so se vrlo odlikovali. Kaj izborna se vedno posreči prizor s komedijanti. Pristni glumač in črni umetnik je g. Inemann, dražestna je gospa Polakova. Slikovitost prizora povzdigne tudi g. Veble kot Indijanec Ljubki igrači sta mlada Mirko in Svato Inemann. Zbor je pel — razen malenkosti v zadnjem dejanju — prav dobro. Igral je živahno. Tudi orkester je ugajal. Nič ni pomagalo, in g. Benišek je moral krasni sekstet še jedenkrat dirigirati. — a —

— Umrla je danes dopoldne gospa Marija Verovškova, soproga slovenskega igralca g. Antona Verovška, stara šele 29 let. Pogreb bo v sredo, 29. novembra ob 4. uri popoldne.

— Bolniška blagajna mojstrov v Ljubljani podari vsled svojega jubilejskega sklepa tudi letos štiri nagrade po 10 gld. onemoglim članom oziroma vdovam umrlih članov in to na dan 2. decembra. Pismene prošnje sprejemata do 30. novembra načelnik Eduard Schlegel, Poljanska cesta, oziroma Franc Breskvar, bukovez na Stolnem trgu.

— Županska volitev v Moravčah. Pri volitvi župana v Moravčah je zmagala narodna stranka, in je bil izvoljen županom jako ugledni in za Moravče ter okolico velezasluzni nadučitelj gospod Janko Tomasn.

— Tržaški občinski svet je sklenil ustanoviti mestno posredovalnico za delo in službe. Ta posredovalnica začne poslovati z novim letom. Lahki jo bodo seveda že znali izkoriščati proti slovenskim poslom in delavcem.

— Podpore. Cesar je daroval gasilnemu društvu v Kamni gorici 100 gld. in gasilnemu društvu v Sodražici 60 gld. Poljedelsko ministrstvo je za obrežne zgradbe ob Ljubljani pri Zavogljah obljubilo 6500 goldinarjev državne podpore.

— Nov brzovlak. Poroča se, da namerava južna železnica na progi Dunaj-Trst upeljati nov brzovlak. Ta bi vozil z Dunaja v Trst 12 ur.

— „Zaveza slovenskih posojilnic v Celju“. Pri volitvi odbora se izvoli predsednikom zopet jednoglasno gosp. Mihael Vošnjak. Odbornikom za Štajersko se izvolijo gg.: dr. Ivan Dečko, dr. Josip Sernec, dr. Josip Vrečko, vsi odvetniki v Celju ter Fran Lončar posojilnični tajnik v Celju. Za Kranjsko gg.: Ivan Valenčič, posestnik v Trnovem in dr. Danilo Majarom, odvetnik v Ljubljani. Za Koroško gg.: dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Celovcu in Valentin Podgorc, vikarij v Celovcu. Za Primorsko gg.: Slavoj Jenko, župan in deželni poslanec v Podgradu in Oskar Gabršček, župan in veleposestnik v Tolminu. Računskim pregledovalcem se izvolita gg.: Josip Kožuh, c. kr. profesor v Celju in dr. Anton Žižek, zdravnik v Vojniku. — V tem smislu naj se popravi naše pomanjkljivo poročilo v tej zadevi.

— Prvi nastop godbenega kluba kolesarskega društva „Ilirija“. V soboto zvečer je bila pri „Virantu“ gnječa. Tri prostorne sobe je napolnilo občinstvo, prišedši poslušati novorojeni orkester kolesarskega društva „Ilirije“. Samo osem mož je stopilo na oder in igralo, in takoj koncem prve točke je „padla“ sodba — ploskanje in hvala. Brez običajnih skušenj je stopilo teh

osem mož javno pred tankoalušno in občutljivo občinstvo, in to občinstvo je javno priznalo, da mu je ta mali muzikalni užitek prav po volji; in zato so bili tudi možje na odru zadovoljni in igrali so še marsikaj, kar ni bilo v programu. Vmes pa je „Ljubljana“ pela in šaljiva pošta funkcionirala. Zabavni večer pa zaključil ples.

— Celjsko pevsko društvo priredi, dne 3. decembra v veliki dvorani „Narod. doma“ v Celju, dram. predstavo. Igrala se bo igra „Tat v Mlinu“ znana, jako komična burka s petjem v 3 dejanjih. Pri predstavi sodeluje celjska narodna godba pod vodstvom g. Fr. Koruna. Blagajnica se odpre ob polu sedmi uri. Začetek ob polu osmi uri.

— Izvenakad. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu priredi v petek, dne 1. decembra t. l. s prijaznim sodelovanjem tamburaškega zbora akad. društva „Hrvatske“, pevskega zbora akad. društva „Triglava“, g. cand. med. Jos. Straška in čast. obitelji Lorber zabavni večer z jako zanimivim vzporedom. Lokal: „Hotel Triest“. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina za osebo 40 novč., za obitelj 1 gld. 20 novč.

— Roparski napad. Piše se nam: A bližini vasi Polica pri Kranju bil je 25. t. m. okoli 2. ure ponoči iz Ljubljane domov idoč čevljarjev sin Ivan Polaj iz Tržiča napaden in oropan vsote okroglih 36 gld. Ropa sumljivi, v mesarskih krogih dobro znani mešetar, vulgo „dohtar“, bil je še isti dan od orožnikov iz Kranja v gostilni gosp. Jerneja Mihelčiča prijet in izročen sodišču.

— Zadužil se je 25letni Peter Rejec iz Kroke, ko je z mlajšim svojim bratom v Ilovcu oglje žgal.

— Uboj. V Leskovcah pri Škofjiloki se je 20letni Fran Šubic iz Krnic stepel s 24letnim Andrejem Seljakom in ga z nožem tako zabodel, da je Seljak na mestu umrl.

— Nevaren tat. V soboto popoldne je aretovala mestna policija nekega Jožefa Volbanka, ki je na sumu, da je izvršil več tatvin v Ljubljani. Bil je že več kakor desetkrat zaradi tatvine kaznovan, pa še ne more pustiti svojega „posla“.

— Nepreviden kolesar. V Kolodvorskih ulicah je včeraj dop. oludne neki kolesar tako dirjal in neprevidno vozil, da se mu užitinski paznik ni mogel pravočasno izogniti in ga je podrl na tla in poškodoval.

* Vztrajen hodec. Črkostavec Mažel iz Prage je prehodil v enem letu sledečo turo: Šel je iz Trsta na Nemško, od ondot na Dansko, Švedsko, Finsko, potem v Rusijo, dospel v Kavkazijo ter se obrnil v Malo Azijo. Potem je obiskal Turčijo, Grčijo, Sirijo, Palestino, Egipt in severno Afriko. Končno je prehodil še vso Italijo od juga do severa ter se vrnil v Trst.

* „Regulacija“ uradnih plač v Bulgariji se izvrši s 1. februarjem 1. 1900 po sklepu sobranja tako, da se plače civilnim in vojaškim uradnikom znižajo. Bolgarija mora štediti na vseh koncih. Vlada se je tudi odpovedal tretjini svoje plače.

* Zločinka proti svoji volji. V Temišvaru so pred nekaterimi tedni aretirali in zaprli zakonca Bossanyi. 17letna Marija Bossanyi, žena disciplinarnim potom odslovljenega finančnega komisarja, je ležala v ječi več dni kakor otrpla. Zdravniki so dognali, da je kradla vsled sugestije svojega moža, da ima dve volji in živi dvojno življenje. Ozdravljiva baje ni ter jo prepelejo v blaznico.

Književnost

— Glasbena Zora. I. letnika V. zvezek prinaša jako bogato in raznovrstno gradivo in sicer: moški zbor Fer. Juvanca „Pastir“, mešani zbor Jos. Pavčiča „Sam“, čveterospev dr. B. Ipavčev „Kaj ne, da čuden sem“, četverspev Avg. Lebana „Podoknica“, moški zbor J. Bartla „Moja domovina“ in mešani zbor Al. Špachsa „Vijoličin vonj“. Šestero izvernih kompozicij za moški in ženski zbor ter za čveterospeve prinaša ta zvezek, ki mora razveseliti vsakogar, ki ima srce za domačo glasbeno umetnost. Naj bi našla „Gl. Zora“ po vsej domovini kar največ naročnikov in sotrudnikov!

— „Popotnik“. Štev. 22. Vsebine: I. Vabilo na splošni štajerski učiteljski shod. II. Zborovanje „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Gorici dne 10. in 11. sept. 1899. leta. — III. O narodnem gospodarstvu. (Vekoslav Kukovec). — IV. Društveni

vestnik. — V. Listek (Lažnik). — VI. Dopisi in razne vesti. — VII. Natečaj.

— Laški, nemški in slovenski pogovori s kratko slovnico slovenskega jezika. Peta, popravljena in pomnožena izdaja. Spisala gimnazijski ravnatelj Josip Premru in Ivan Domenis, šolski voditelj v Gorici. Da je taka knjiga potrebna in porabna, dokazuje samo dejstvo, da je izšla že v V. izdaji. Uradništvo, trgovci in obrtniki, ki imajo opravka s Slovenci, se morajo učiti našega jezika. Ti pogovori pa so pisani tudi tako, da se je možno učiti iz njih nasprotno tudi italijanščine in nemščine. Dobiva se v vseh knjigarnah.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 27. novembra. V današnji poslanske zbornice je Clary predložil zakonski načrt o kvoti, Welsersheimb pa rekrutni zakon za l. 1900. Zbornica je potem nadaljevala razpravo o provizorni nagodbi. Doslej je govoril samo Biankini. Najprej je govoril nemški, potem pa nadaljeval hrvatski. Wolf, Meyreder in drugi so ga večkrat motili in zahtevali, naj mu predsednik zabrani hrvatski govoriti. Biankini je povdarjal, da se mora slovanska solidarnost izkazati z dejanji. Govoril je tudi obsirno o irendenti in njenem gibanju v Dalmaciji in na Primorskem, o vplivu trozveze na notranje razmere v Avstriji in o šolah, ki jih Avstrija v svrhu politične propagande vzdržuje v Albaniji.

Dunaj 27. novembra. Poslanec Janda namerava v današnji seji nujno predlagati, naj se takoj odstranijo orožniki, ki so bili iz družih kronovin dirgirani na Češko.

Dunaj 27. novembra. Vodja ministrskega predsedstva grof Clary je imel včeraj posebno avdienco pri cesarju, potem pa daljše posvetovanje z grofom Goluchowskim in dr. Fuchsom. Danes ob 1. uri popoldne je prišel v parlament in povabil načelnika mladočeskega kluba dr. Engla na posvetovanje o pogojih, pod katerimi bi Čehi odnehali od obstrukcije. Razgovor je trajal do polu 3. ure. Clary je na to, vidno jako nezadovoljen, odšel naravnost k cesarju Engel pa je takoj sklical parlamentarno komisijo češkega kluba.

Dunaj 27. novembra. Češki klub je imel danes dopoldne ob 9. uri sejo, v kateri je dr. Engel poročal o svojem razgovoru z ministrom Körberjem in o zadnjem posvetovanju parlamentarne komisije desnice. O tem poročilu se je vnela daljša razprava, v kateri so vsi govorniki povdarjali, da morajo češki poslanci prepričati rešitev vseh predlog, če tudi z najostrejšo obstrukcijo, ako ne dobe zahtevane satisfakcije.

Praga 27. novembra. Visokošolci so danes zopet uprizorili demonstracijo proti prof. Masaryku.

Praga 27. novembra. Posl. dr. Herold je tako bolan, da je odložil mandat za delegacijo. Na njegovo mesto bo voljen Kaftan.

Trst 27. novembra. Na shodu istrske „Societa politica“ so govorili Gambini, Rizzi in Bartoli. Shod je zahteval ustanovitev laškega vseučilišča v Trstu in preместitev hrvatske gimnazije iz Pazina v Kastav.

Budimpešta. 27. novembra. Radi kvote so bile sinoči velike demonstracije proti Széllu. Množica je klicala: Abzug! Na veshala z izdajalcem! Policija je aretirala več oseb, a demonstrantje so aretovance siloma osvobodili. Šele redarji na konjih so demonstrante razgnali.

Beligrad 27. novembra. Pri vodstvu užitinskih uradov so prišla velika poneverjenja na dan. Ravnatelj Dimić je bil takoj aretovan.

London 27. novembra. Vesti z bojišča v južni Afriki se glase ugodno za Angleže. General Buller je prišel v Pietermaritzburg. Poroča se, da so se Buri z Joubertom na čelu morali umakniti, da sta se angleški krdeli ob Mori-Riverju in v Estcourtu, ki sta bili po Burih obkoljeni, po kratkem boju združili, in da hočeta priti v zvezo z generalom Whitejem.

Narodno gospodarstvo.

Sueški prekop.

Dne 17. novembra je bilo 30 let, da se je najslavesneje otvoril sueški prekop. Ta datum je velikanskega pomena za svetovni promet in trgovino in zato spominjamo se ga umestno s skromno črtico.

Samo 15 milj suhe zemlje je vezalo Azijo in Afriko, in ta mala ožina je onemogočevala Evropi direktno zvezo za ladije z Azijo in jih silila v dolgo in naporno pot krog vse Afrike. Zato je bilo prizadevanje, da se prekoplje ta ožina, že staro in opeotovano. Egipčani so pod kraljema Ramse-zom II. in Nechom pričeli z zgradbo zveze reke Nila z Rudečim morjem in kralj Darij je izvršil to delo, ko je podvrgel Egipt perzijskemu gospodarstvu. Tako je bila s posredovanjem reke Nila odprta pot ladijam iz Rudečega morja v Sredozemsko in obratno. Rimski cesar Trajan je popravil to zgradbo, istotako kalif Omar, in tako je bila rešena popolnega propada do 14. veka in služila malim ladijam v promet. A na to je bila povsem razpala in uničena po naravnih silah, saj „elementi sovražijo delo človeških rok“, ako nimajo vedne skrbi za njih ohranitev.

V našem stoletju pa so začeli misliti na to, da zgrade to toliko potrebno prometno pot. Leta 1846. se je osnovalo društvo Francozov, Angležev in Avstrijcev, predsednik je bil slavni Stephenson. Pričele so se meritve za delo, ki je pa našlo tudi mnogo nasprotovanj. Pospešilo se je z otvoritvijo železnice iz Sueca čez Kairo v Aleksandrijo 1855, ki je zelo olajševala trgovino in promet (Leta 1869 se je sezidala druga, nova proga te železnice). Ko je l. 1854 vicekralj egiptski povabil inženjerja Lessepsa v Kairo, je ta v znamenitem strokovnjaškem delu opisal prizadevanja za prekop in izreden pomen tega dela. Ovrigel je trditve nasprotnikov, da bi bili troški ogromni in bi se ne poplačali, da bi bilo podjetje brezuspešno, ker bi se spriti s peskom zalivalo, da bi zemlja poplala vso vanj navedeno vodo ter tako kanal osušila. — Mnogi očitki so imeli realna tla, a Lesseps se ni ustrašil nobenih zaprek. Dne 5. januarja 1856 mu je kedive dal definitivno koncesijo za nadaljevanje pričetega dela. Osnovala se je akcijska družba za pridobitev potrebnega kapitala, pričelo se je na novo delo z vso energijo in dne 16. novembra 1869 je bilo dogotovljeno.

Poslano*)

V št. 38. „Slov. Gospodarja“ z dne 21. septembra t. l. napada me zlobno ta listič dvakrat pod zaglavjem: „Slovenbistriški okraj“, in in v istem listu pod zaglavjem: „Okrajni šolski svet v Slov. Bistrici“. — Ker je, kakor že večkrat v tem lističu, bilo tiskane dokaj neresnice, in sta tudi ti dve notici zlobno zaviti in neresnični, z namenom meni na ugledu škodovati, namenil sem se meni, dobro znanemu pisatelju teh notic odgovoriti v „Slov. Gospodarju“. Doposlal sem na uredništvo lista dvakrat stvaren odgovor v rekomandiranih pismih. Govoril sem osebno z urednikom „Slov. Gosp.“, prašal sem ga, kaj je, ali pride moje pojasnilo v list in, če drugače ne, proti plačilu, a urednik, g. A. Janša, mi je lakonično odgovoril: „Če hočete, da pride ta polemika v „Gospodarja“, morate govoriti s predsednikom tiskovnega društva, g. kanonikom drom. Križaničem, drugi nima v tem oziru odločevati. Gosp. kanonik Križanič me je odpravil s tem, da o ti stvari ničesar ne ve; — vivat veritas! — Vedel sem dovolj, vedel sem, da moja polemika v list ne pride. Javno pa poprašam dopisnika Janeza Sušnika, župnika tukaj na Črešnjevci, ali je to res, kar je zlobno pisal o meni; — ali je prav našlaš hujskal in zaviljal, kakor je njegova navada? Če istih notic ni pisal in doposlal „Gospodarju“ g. župnik I. Sušnik, pa naj to javno v „Slov. Narodu“ zanika. — Ako ne potrdi ali zanika, pa dobi v tem listu tako prepričevalnih dokazov o svojih različnih zmožnostih in dvomljivem delovanju kot župnik pri nas, da se mu bodo lasje ježili; potem naj javnost sodi o značaju tega gospoda. To za danes.

Črešnjevci pri Slov. Bistrici na Spod. Štajerskem dne 20. listopada 1899.

Ljudovik Kresnik,
župan.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Darila.

„Dijaški kuhinji v Kranju“, so od dne 15. avgusta do 15. novembra t. l. izročili, oziroma doposlali p. n. gospodje, dame in uradi naslednje darove: „Omizje kranjskih fantov“ 3 gld., župnik Fr. Rajčević iz Grahovega pri Cirknici 5 gld., neimenovana gospa iz Trbiža 5 gld., sodni pristav Al. Seliškar, polovico komisijske vožnje 75 kr., medicina Pavel Kanc iz Gradca in J. Gutnik iz Ljubljane 50 in 25 kr., Gilbert Fuchs iz Kokre 10 gld., Mih. Noč, gostilničar v Javorniku 2 gld., gpč. Pavla Deisinger iz Škofjeloke 1 gld., župnik Šim. Žužek v Vodica 5 gld., Anton Majdič, skupilo za dobitke 2 gld. 50 kr., Jos. Ovčjak iz Kranja 1 gld., nadučitelj Andrej Grčar iz Radovljice 1 gld., in gpč. Miška Razingar, učiteljica v Radovljici 1 gld., Pavel Šavnik, „skupilo za koštruna, dobitke pri tomboli“ 6 gld. 50 kr., profesorski kolegij kranjske gimnazije (izvzemivši onih, ki posebej prispevajo) za mesec oktober 4 gld. 50 kr., Alojzij Pavlin iz Podbrezj 12 gld., županstvo Zminec 10 gld., dr. Karl Šavnik 5 gld., inženir Viljem Pollak v Trziču 15 gld., župnika Frid. Hudovernig v Lescah 3 gld. in Martin Poč v Komendi 3 gld., Ivan Grajzar v Šentjurju 10 gld., Peter Majdič v Jaršah 10 gld., župniki Jan. Grčar v Dobu 3 gld., Martin Narobe v Zapogah 5 gld., Franc Eržen v Zalem Logu 2 gld., Franc Okornovc v Rudnem 3 gld., Josip Preša v Ovsiašah 5 gld., Jan. Tavčar v Lešah 3 gld., Jan. Teran v Ljubnem 2 gld. in Blaž Petrič v Velesovem 2 gld., okr. zdravnik Edv. Globočnik-Cerkljanski 5 gld., župni upravitelj Anton Kocijančič v Gojzdu 2 gld., župnik Matej Preželj v Mavčicah 5 gld., Matej Sršen v Skaručini 1 gld., deželni inženir Ivan Sbrisaj v Ljubljani 2 gld., baron L. Baillou 5 gld., župnika Jernej Primožič v Goričah 2 gld. in Val. Bernik na Holmcu 2 gld., županstvo Kovor 3 gld., županstvo Mošnje 10 gld., župnika Lor. Kristofič v Kovorju 5 gld. in Jan. Karlin v Smledniku 10 gld.

(Dalje prih.)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 32. Dr. pr. 970.

V torek, dne 28. novembra 1899.

Prvikrat v sezoni:

Od stopinje do stopinje.

Ljudska igra s petjem in stihir dejanjih in šestih slikah. Poleg češke prireditve J. J. Stankovskega. Kapelnik g. Hilarij Benišek. Režiser g. Rudolf Inemann.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7³⁰. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v četrtek, dne 30. novembra: Opera: „Faust“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. novembra: Apolonija Čamernek, gostija 71 let, Prule št. 6, oslabeledost.

Dne 23. novembra: Katarina Tekavec, delavčeva hči. 2 leti, Konjušn. ulice št. 1, vnetje možganske mreene.

Dne 23. novembra: Jakob Žust, drvar, 67 let, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 21. novembra: Jožef Petrič, gostač 73 let, ostarelost.

Dne 21. novembra: Jožef Vesel, gostač 50 let, tuberkuloza.

Dne 23. novembra: Fran Korošec, kajžar, 52 let, vnetje črev.

V hiralnici:

Dne 22. novembra: Ana Švergulja, dekla 72 et, rak.

Opr. št. S 3/99/153.

Dražbeni oklic.

(2133—1)

Po zahtevanju upnikov v trgovskem konkurzu **Jerneja Šbil v Mokronogu** bo **dné 14. decembra 1899 dopoldne od 11.—12. ure**

pri spodaj oznamenjeni sodnji v hiši št. 2 dražba v konkurzno maso spadajočih posestev vl. št. 457 in 471 kat. obč. Mokronog in vl. št. 164 in 415 kat. obč. Laknic, ki sestoji iz na trgu v Mokronogu stoječe hiše in zraven se nahajajočega vrta ter vinograda v Brezovici.

Nepremičninam, ki so prodani na dražbi, je določena vrednost na 3940 gld. Najmanjši ponudek znaša cenilna vrednost 3940 gld., pod tem zneskom se ne prodaja.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v sobi št. 2 med opravnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati gledé nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbene postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena, ali jih zadobé v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

G. kr. okrajna sodnja v Mokronogu

oddelek I., dné 24. novembra 1899.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Knezovi hiši, na Marije Teezije cesti št. 1

obrestuje hranilne vloge po 4¹/₂%

brez odbitka rentnega davka, katerega posejilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razen nedelj in praznikov vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od 3.—6. ure popoldne. (981—7)

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 57.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 2000 m. Srednji snežni tlak 750-0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo	Pahljica v 24 urah
25.	9. zvečer	744.6	1.4 sl. svzhod	jasno	0.0 mm	
26.	7. zjutraj	748.0	-3.6 al. jug	megla	0.0 mm	
	2. popol.	748.1	1.2 brezvetr.	megla		
	9. zvečer	748.1	-0.2 brezvetr.	megla		
27.	7. zjutraj	746.0	-2.6 sl. svz hod	megla	0.2 mm	
	2. popol.	744.0	-0.8 al. svzhod	megla		

Srednja temperatura sobote in nedelja 2-8° n -0.9°, normale: 1.5° in 1.3°.

Dunajska borza

dné 27. novembra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99 gld. 65 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	99 . 30 .
Avstrijska zlata renta.	116 . 95 .
Avstrijska krona renta 4 ¹ / ₂ %.	99 . 90 .
Ogorska zlata renta 4 ¹ / ₂ %.	116 . 65 .
Ogorska krona renta 4 ¹ / ₂ %.	95 . 10 .
Avstro-ogorske bančne delnice.	908 . — .
Kreditne delnice.	370 . 75 .
London vista.	120 . 72 ¹ / ₂ .
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	59 . 02 ¹ / ₂ .
20 mark.	11 . 79 .
20 frankov.	9 . 57 ¹ / ₂ .
Italijanski bankovci.	44 . 90 .
C. kr. cekini.	5 . 69 .

Vse vrednostne papirje preakruje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Bolestnim srcem naznanjam v svojem in v imenu svojih otrok vsem sodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je Bog vsemogočni izvolil predrago mojo soprogo, oziroma mater, gospo

Marijo Verošek roj. Kozjak-ovo

danes dopoldne ob 3/10. uro, po dolgotrajni mučni bolezni, prevideno s tolažili sv. vere, v starosti 29 let poklicati k sebi.

Pogreb drage ranjke vrši se v sredo, dne 29. novembra, ob polu 4. uri popoldne iz hiše žalosti na Marije Terezije cesti št. 1 na pokopališču k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi č. o. frančiškanov.

Prerano umrlo priporočam v blag spomin. (2137)

V Ljubljani, 27. novembra 1899.

Anton Verošek, soprog. — Anton in Josip, sinova.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah **HENRIK MATTONI, Dunaj.**

Trgovina s čipkami v saksenskih rudnih gorah bi rada stopila v zvezo s kakim tovarnarjem za platnene

Idrijske čipke

in prosil za ponudbe s priloženimi malimi vzorci in navedenimi najnižjimi cenami proti takojšnjemu plačilu pod šifro L. H. 4490 na upravitelstvo anonc Rudolfa Mosse v Lipskem (Annoncen Expedition Rudolf Mosse Leipzig). (2116—2)

Vozniki

za dovažanja premoga iz Šentjanža v Trebnje, po 20 kr. od 100 kg. sprejmo se v vsaki množini pri premogokopu v Šentjanžu. (2129—2)

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9

in Sv. Petra cesta št. 4

prodajata (2136—1)

vse v zalogi nahajajoče se konfekcijske predmete po snižani ceni.

Najvišje priznanje Nj. c. in kr. Visokosti presvetle gospe prestolonaslednika vdove nadvojvodinje Štefanije.

Štefanijine zobne kapljice

lekarnarja

Piccoli-ja v Ljubljani

prvonega dobavitelja Nj. svet. papeže Leona XIII.

Premirane v higijeničnih razstavah v Londonu, Parizu, Genevi, v II. mejnarodni farmaceutički razstavi v Pragi in

v jubilejski razstavi na Dunaji l. 1898.

Vporabljala jih je opetovano Nj. c. in kr. Visokost presvetla gospa prestolonaslednika vdova nadvojvodinja Štefanija v najvišjo Nje zadovoljnost (tajniški dopis iz Laksenbura s 30. dne oktobra 1894) in je glasom objavila Nje gosp. najvišjega dvornega mojstra z dne 27. decembra 1898 št. 230 iz leta 1897 najmilostivejše blagovolila dovoliti, da se smejo po lekarnarju Piccoli-ju v Ljubljani iznajdene in izdelane zobne kapljice imenovati Štefanijine zobne kapljice.

Nekaj kapljic na pavli se dne v votli (12) c zob in vtolajžijo bolečine. (582)

Ces. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po aoci osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnogra, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevica, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonbi vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonbi vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planzja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonbi vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planzja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonbi vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonbi vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 0 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (1206)

Trgovski pomočnik

ter (2135—1)

učeneo

vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, vzprejmeta se takoj v prodajalno z mešanim blagom.

Več pove upravitelstvo „Slov. Naroda“.

Dve prodajalnici

v Trubarjevi ulici hiš. št. 2, tik Sv. Jakoba mostu, se takoj v najem dasta.

Več se poizvé v isti hiši v II. nadstropju, desno. (2134—1)

Za dečka-dijaka se išče mirno stanovanje s hrano

pri solidni obitelji po zmerni ceni.

Več se izve v upravitelstvu „Slovenskega Naroda“. (21—272)

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah h. št. 3 v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4¹/₂% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1688—22)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Prva kranjska tovarna testenin

Žnideršič & Valenčič

v Ilir. Bistrici

priporoča svoje **izborne testenine**, kot makarone, špagete, vrvice in različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najimih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najimih v teku enega meseca, kar jih izdelujeva.

Spoštovana gospodinja!

(2029—4)

Sežite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, kateri dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli.

Najine testenine dobé se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastoj in franko.